

مكة على رؤسنا

١٨ نجى سنة

١٥ ربيع الاول ١٣١٥

جزء، عدد : ٦٦

پارسدن تحریات مخصوصه

فی ۱۲ تشرین اول ۱۸۹۷

میر معالی پرور افندم حضرتاری

صوڤ لطفنامه کزده بکا شو سطرلری یازبورسکتر :

کزوب طولاشدیغک یرلری غزته ستونلرنده اوقودقجه غبطه ایدیورم. غبطهم، ایتدیگک ذوق و سیاحت دگل، بؤ سیاحتی برلکده ایدمه ایتمه در. یازدیغک مقاله لرده اوافق تفک بعض خطالر گوریورم که، هر یازدیغی شیده لفظه، معنایه موآخذینی شعار ایدمش بر آدمه یاقشمز، گوسترمیده باق :

۱ — « ذکای بوالهوس ». بری معنایه، دیگر ایملایه عالد ایکی خطایی شاملدر : (ذکای بلهوسانه) اولوز، (ذکای شخص بلهوس) اولدیغی کبی. فقط (ذکای بوالهوس) ده معنا یوقدر. ثانیاً بؤ کله عربجه دگلدر. (بل)، (گل) و زننده فارسیده بسیار معناسنه در. (بلهوس) هوسی چوق دیمکدر. بؤ بر ..

۲ — « غبار خدشه بخش زمان » تعبیرک غرابتدن صرف نظر (خدشه - بخش)، (فلاکت بخش)، (الم بخش) کبی تعبیرلر حکماً طوغری دگلدر. بؤ کله دائماً ایولک افاده ایدر بر کله یه اضافه ایدیلور. کر بخش، مسرتبخش، میمنتبخش، عنایتبخش کبی. موجب اسف، موجب خدشه اولدی یرینه اسف بخش، خدشه بخش دینله مز. چونکه کله ناک مصدری (بخشیدن) در. حتی بخشش ده بوندندر. « بو ایکی ..

۳ — «گلهلم (جنوه) ایه : ترکار اسویچرهنک (ژهنه) شهرینه (جنوره) دیمشله . ایآلیانک، فرانسه شیوه سیله (ژهن) دیدکاری شهرینه ده (جنوه) دیمشله . حتی (جنوز) تعبیری آناطولیده بیله معارف وزبازددر . مکتوبکی اوقودیم زمان الله بیلورکه سنک اسویچرهنه دگل، ایآلیاده بولندیغه حکم ایلدم . حتی سعید بک افندی بیله، او آداده بولندی .» بواوچ .

شو اوچ اعتراضه اوزون اوزادی به جوابلرم وارکه بونلر مباحث لسانییه تعلق ایتمیگی ایچون مجموعه ابوالضیا ایله نشر ایدلسه فنا اولماز .
اولا (بوالهوس) ده دأر غزته لریمزده بر سوری مباحثه جریان ایتمش .. بڑ مباحثه لری بگا گوندریلر ، اوقودم .. ابتدای امرده کوچک بر فکری عرض ایتک ایسترم .. بنجه اسمائزک قواعدینه ، ماهیته دأر سوز سویلیه بیلنلرک ، دها طوغریمی سوز سویلیه بیله جکارک عددی غایت محدوددرکه ، ذات عالیگزگی صاحب اسلوب بر قاچ ادیمزه انحصار ایدر . صاحب اسلوب اولمیانلرک ، خارق العاده بر طرز بیان مالک بولونمیانلرک ، هله آهنگدن ، لطافتدن ، مزیتدن محروم بر بیغین عباره قیرنیلرینی یازی عد ایدنلرک ، ولو علم واطلاعلری جوش خروش ایچنده اولسه بیله ، ترکیه مزه ، ترکیه مزک تعالی و تخیلیسنه دأر سویلدکاری سوز بر قولانمندن گیرر ، بر قولانمندن چیقار .. آنلرده بڑ اقتدار اولسه ایدی صاحب اسلوب اولورلردی ، ادبای کرائزگی یازی یازارلردی . اما عربی ، فارسی و سائره بیایرلریمش .. نهه کرک ! عربجه ، عجمجه بشقه ، ترکیه یینه بشقه در ... سعید بک افندیکنک دیدکاری گگی :

عربجه استیان عربانه گیتسون

عجمجه استیان ایرانه گیتسون

که بز ترکی ، بزه ترکی گرکدر .

لسمائزه بر شیوه ، بر نکته ، بر شوق ویرمک ایچون ترکیه یینی ، ترکیگی اساسدن ، بشیکدن سیمک لازمدر . بنابرین ، یینه بنجه ، بڑ درلو تصرفات لسانییه ده عربیه ،

عجمه ، عربجه ، عجمجه بیلنلره اتباعدن زیاده موثوق الکلم ادبای فاضلانهمزه
اقتفا ایلمی یز . بیوک بر ادبمیزک شو سسوزی ، بر پارچه تحف اولسه بیله ، چوق
صحیحدر : « مقبر لفظی نه قدر یا کلمش اولسه البته بر عجمک اعتراضدن طوغریلدر .
اوله یا ، مقبر مؤلفی گبی لسانمیزک هر درلو مزایا و کالاتی طرز بیان بلیغنده
جمع ایلمش ، ترکجه مزه حیرت آرا بر شوق نوین ویرمش صاحب اسلوب بر ادیب -
جهانقدرک اختیار ایلمدیگی عجمجه خطا ، ترکجه نه مرتبه صوابدر . کیم بیلیر ..؟

مثلا سز (بلهوس) دیورسکیز ، اعلا ، خوش ، طوغری . بناءً علیه بر
پارچه غریب اولمقدن ماعدا قصوری یوق بر لغت ، فقط سز اجله ادبامزدنسکیز ،
اسلوبکیز تقدیر و تقلید اولنجه لسانمیز تعالی ایدر ، (بلهوس) قلمکیزدن چیققدنجه
خامم گبی بر چوق خامه ناچیز اثریکزه اقتفا ایلر ، آرادن غرابت قالفار .. فقط
اولاییلیر بری طرفدن ترکجه بیان کزیندن ، ذوق متیندن محروم ، بوکا مقابل
عجمجهده درین بری چیقار .. (رودکی) نک شو بیتنه باقکیز ، (منوچهری) نک
شو قطعهسنی اوقویکیز .. (هوس) بؤ معناده اساساً عربی بر کلمه درکه بوکا فارسی
برادات علاوه اتمک ، (بلهوس) دیمک خطا اندر خطادر .. دیر ، هر ایکی معناسیله
سطحی صورتده بر آلا ی لفظ دوشکونلریده بؤ معترضه اتباع ایدرلر ، سزی
موآخذیه قالمیشیرلر .. ادای خاص دلفریبکیزله ترکجه مزه ویردیگکیز روتقی ،
ایتمدیگکیز خدمتی آکلامازلرکه ، تقدیر ایتسونلر ، ایتسونلرده بحث لسانده سزه
قارشی بر پارچه احترامکارانه طاورانسونلر ..

استاد اکرم وقیله بر مجموعه موقوتده نشر ایلمدیگی (بلبیل) منظومه سنده :
« بلا آرام آنکچون نالهیه اقدام ایدر بلبیل » دیور .. ادبای کراممزدن بر ایکیسیده
آکا اتباع ایلیور . دیمک ، ترکجه مزده عجمک شو قاعدهسنه اتباع اتمکده محسنات
وار . اوله اولماسه بؤ ادبای کرام شو خطای عجمانهی اختیار اتمزلردی .. بلا آرام ،
بلا پروا گبی تراکیب حقیقه لسانمزه وسعت و زینت ویریور .

نورستانک ادبمزدن فکرت بککه ، فکر محجه بین الشباب همیزک ذوقاً ، ادباً استاد

دیمز، استقبالده استاد اگر مژدر . (بلا پروا) دیدیگمدن طولانی کچنلرده بی
(ثروت فون) ده عجبا نهیه مو آخذه ایلدی ؟

خلاصه هر نه صورتله اولورسه اولسون (بالهوس) کتر بنجه مقبولدر .. فقط
بونکله برابر (بالهوس) ده طوغریدر . اعلا ، بر ترکیب ده قازانمش
اولیورز .. قدیمدن بری استعمال ابدان صرف نظر عربدن بیله استشهاده
قالقیشسه کتر (بالهوس) ده خطا بوله مازسکتر .. (بو) لفظی ، بیلیرسکتر ،
(ابو) مخفیدرکه معهود کنیه دن ماعدا صاحب معناسنده گلیر .. هیچ خاطرمدن
چیقماز .. حلبده بر زمان بیاض بر اشکم واردی ، اوزرینه بینر ، کرلی ، قابالی
چارسو ایچلرنده طولاشیردم . بویله بر تنزه اشناسندن بر کون آرقه مدن حیوانی
قوشدیره قوشدیره گلن بر بقال « یا ابو جنش ، یا ابا جنش .. » دییه باغردی ،
بؤندا بگا او زمان آغیر گلدی ، محقرانه گلدی اما ، صکره آکلادم که حریف بزده
دیدکری کبی « اشکلی ، اشک صاحبی .. » دیمک ایسته یور . (جنش) یعنی
(اشکلی) دیمه یور که تحقیردن چکیذور . چونکه حقیقه ده بن (اشکلی) دگل ،
فقط (اشکلی ، اشک صاحبی) یعنی (ابو جنش) ایدم ..

خلاصه (بالهوس) صاحب هوس دیمکدرکه پک طوغری ، پک موافق
بر ترکیذر . بؤجهت قبول اولندقدن ، یعنی املایه ائد خطا رد ایدلکدن صکره
(ذکای بالهوس) ده معنایه راجع قصور قلیر .. اول امرده :

(ذکای بالهوسانه) ترکیبی قبول ایدیورسکتر ، دگلمی ؟. (انه) اداتی
ترکجه مزده بر ادات لیاقتدرکه صرف صفتله لاحق اولور . شاعرانه ، عالمانه ،
نازکانه کبی . او حالده (بالهوس) ده صفت اولیور . شمعی بؤ صفت (ذکا)
موصوفنی ویره بیلیرمی یز ویره مزمی یز ؟. (شخص بالهوس) ای تصدیق
بیور بیورسکتر .. حقیقه ده سوز کوتورمز بر ترکیذر . ولو شمعیلک بر بارچه
غریب اولسه بیله ، ایلریده بؤ غرابت قلقلار : بن (بالهوس) صفتی بالجمله
موصوفله مونس قلیق ایسته یورم ، بونده ایسه قاعده هیچ برمانعت گورده میورم ..
(ذکای بالهوس) دیمک البته ذوقه ، ایجازجه (ذکای بالهوسانه) دیمکدن

اولاد . ذوق سلیمکز بڑ نکتہ بینی بالطبع تسلیم بیورر .. (بوالهوس) یاخود
 (بالهوس) ده انچه طبقی (پرامل) گبی اولمیدر . بعضیلری دیبه بیلیرلرکه هوس
 شخصه مخصوصدر . ذکاده هوس اولماز .. اولیله اما (دل) گبی ذکاده دخی
 شخصیت واردر . (دل بوالهوس) اولنجه (ذکای بوالهوس) ده جائزدر .

ادیب حکیمز احمد مدحت افندی حضرتلری نام عاجزانه می بویله مصطفیٰ ادبا ،
 ادبای حکماده قاله آلفه نزل بیورمایهرق (برینه) ، (بری) دیه کچیور دکاری ،
 هله او دنواز لطفنامه گری (تکدیر نامه) توصیفیله طوروب طوریرکن تذلیل ایتک
 ایستدکاری حالده بڑ (ذکای بوالهوس) ترکیفی طرف عاجزانه مدن ، سزه قارشی
 هر نه دنسه مدافعهیه قالدیشیورلر .. وار اولسونلر ، فقط بویله عوضکارانه مباحثه
 آلت اولمق هیچ خوشمه گیتمز ، اصلا مقصدیمه توافقی ایتمز . بونکله برابر دیمک
 ایسترم که استاد مشار الیه حضرتلرینک (ذکای بوالهوس) گبی بر ترکیب وصفیه
 اضافت بیانیه دیملری بگا هیچ طوغری گلدی . (بوالهوس) ای (شخص بوالهوس)
 مقامنده تلقی ایدرک ترکیه اضافت لامیه دیبه بیلیرلردی .. خلاصه ، شو مدافعه
 استادانه . بنچون اولسه بیله ، مشریمجه ، فکریمجه دگل .. آندن بی معفو گورکڑ ..
 برنجی اعتراضکز ایچون بوقدر جواب کفایت ایدر .

(غبار خدشه بخش زمان) ترکینه کلنجه : بڑ تعبیرده کی غرابتن صرف نظر
 بیور بیورسنگر ... اصابت ، چونکه تعبیرده غرابت یوق .. لغتسار مانوس ،
 معنی مانوس .. (خدشه بخش) ایچون عرب وعجمک دلالتی آراماییکڑ ..
 بالاده عرض ایتدیگم مسلهکه اتباع بیوریکڑ .. وقیله شویله بر قطعه یازدم :

آه بردم آفتاب بختم ایتسهیدی طلوع ،

بویله غم آلود گورمزدک شهاب عمریمی

داد الدن ای گوکل ، الله قور تارسون بی ،

درلو سودالره تلخ ایتدک شهاب عمریمی

(قوس قزح) دیه اوزون بر منظومه ایله برابر (جریده الحقائق) ده سر محرر

ایکن ناجی افندی مرحومه گوتوردم .. معلم هر ایکی اثری ده باشند آشانی دقتله اوقودقدن صکره قطعه نك صوگ بیتنی جهرا تکرار ایلدی ، تبسم معتاد رندانه سیله « خوش ! خوش ! » دیدی .. اق زمان بویله بر تقدیر سرپوش طفلانه می گوکاره ایصال ایدیوردی . آندن صرف نظر ، استاده دیدم که « سفینه بلاغت ناخدارندن بعضیلری (غم آلود) گبی تراکیه اعتراض ایدیور ، آلودن مصدری مادیات ایچون اولور ، طین آلود ، گبی .. معنویات ایچون اولماز دییورلر .. »

ناجی ، بؤ سوزه قارشى ، بر پارچه دوشوندی ، چونکه حقیقه بر مشکلمسند ایدی ، آنکچون اسلوبنده خارق العاده بر صحت ، بر متانت اولمقله برابر اق قدر شیوه ، لطافت ، جاذبه یوق .. معلم بویله دوشونور طوریرکن ، بن کوچك بیوك ادبامزدن (حزن آلود ، غم آلود) دییه بر چوق مثاللر کتیردم که حتی استاد اگر مدن کتیردیگمه قیزار گبی اولدی . فقط بؤ اوفککلرک : « نجه اهمیتی یوقدی .. نزد ناجیه کیدر ، استاد اگر می مدافعه ایلردم ، استادک یاننده ایسه معلمی وقایه ایدردم .. عربلر « الحدیث شجون » دیرلر ، سوز سوزه یول آچار ، مساعده ایدرسه کز بؤ یولده بعض خاطرات عرض ایدیم ! . بر بایرام گونی ایدی .. تبریک عید ایچون استاد اگر مک (استنبه) ده کی کاشانه لرینه کیتدک ، بر معتاد کمال مکارم ونوازشله قبول اولندق .. زمان تقدیر الحان ، زمزمیه ، دمدمه زمانی ایدی که ساحه ادبیاتی غلیانه ویریوردی . استاد اگر م اعتیاد گزینی وجه ایله بؤ ملاقات خصوصیه ده دخی ادبیاتمه دار بر چوق مطالعات لطیفه گیریشدی ، بؤ صیره ده ناجی بی ده شدتله مو آخذه قویولدی . نهایت : بر انسان کندی ایچون :

ای داهیہ سن شمدیلک اول صابر ذلت ،

هیکل دیکه جک بر گون اولوب نامکه ملت

دیه جک قدر مغشوش اولورسه نصل اولورده « معلم الشعرا » عد اولور .. گبی بر قاچ لقردی سویلدی .. آرقداشلر بؤ سوزی تپدن طرناغه تصدیق ایتدیلر . بنی ساکت گورنجه استاد « اوبله دگلمی ؟ » دییه رأیی صورتی .. « مساعده بیوررسه کز عرض ایدیم ، ذکر ایتدیگکز بیت کچن گون بر مجموعه موقوتده

نشر اولنان (ارجاع نظر) دندركه (قریستوف قولومب) خطابآدر ، شاعر ك
نفسنه خطاباً دگل ، افندیمة یاگلش عرض ایدیورلر . ناجینك كندیسه كوره
مزیاقی وار « جوانی ویردم .. بؤسوزلر او زمان خیلجه جان صیقدی .
فقط امینم كه استادك بالآخره حقمدهکی توجه معزز القدرنی تزیید ایلدی ..
مکتبه رفقا ناجی نامی آغزه آلق ایسته مزلردی . بن ترجمانه ، سعادته معلی
تجیل ایده ایده شعرلر گوندرمكله برابر ادبیات امتحان خصوصیسنده بتون
آتشپاره دن ، شراره دن مثلر کثیر بر دم .. سنه تدریسیه ختامنده بر ایکی رفیق
استاد اکرمه مقام شکرانده برر نطق اوقودیلر ، بگاده بر منظمه وداع اوقومق
اقتضا ایتدی . بؤ منظومه ناجینك (هیات) فی تقلید یازلمش ، ینه آندن بعض
مقتضات ایله توشیح اولمش ایکن صاف ، صمیمی اولدینی ایچون استاد اکرمك
خوشنه گیتدی .. هله « هیات دیرز هزار هیات ، استادیمز الوداع ، هیات »
بیت ختامی رفته بیله بادی اولدی .. بؤ خاطرات بسیطه فی عرض ایتمكدن مقصدم
« بز حضرتلری ایشته بویله یایدق » کبی قوری ، بی معنی بر تفاخر طفلانه دگل ،
ذاتاً تفاخره محل ، موضوع یوق ، فقط او زمانك تمایلات مشعوره ادبیه سندن
ارباب شبابه اوافق بر فکر ویرمکدر .

خلاصه (غم آلود) ی ناجی بیله تجویز ایلدی . سزده استمال ایلورسكز ،
تكثیر سواددن قورقاسهم بونك ایچون اك بیوك ادیلمزدن متعدد مثالر سرد
ایدم .. راقم حقیر حروف ایسه تركجه مزى لله الحمد اویله عرب و عجم دوكتیلرنندن
دگل ، بؤ دهات ادبك آثارندن اوكرندیگم ایچون شؤ اثر مستحسنه اتباع ایدر ،
بؤگون ده ، یارین ده (غم آلود) دیرم .. (خدشه بخش) ده عینله بویله در .
روایتكز ، ادعاكز فارسیده صحیح اولسه بیله تركجه اوله ماز ، اوله ماز چونكه :
غالبا استاد اکرم : « کیم خدشه بخش ذهنم اولور ای ملك لقا » دیور . معلم
مشکلپسند بیله اق مینی مینی لغت گزینده : « خدشه بخش اذهان » ترکیبی
قوللانیور .. بنم ایچون بونلردن ده مقبول ، ده موثوق مستشهدات اولماز ..
نهمه كرك عرب و عجم ! .. بؤ درجه مشکلپسندلكه صاپار ساق ، لسانمزی عربان

وايرانه بۇ مرتبه بند ايلرسهك هيچ لطيف قلم يوروتمىز . يازىلرئىز . اسلوبئىز صفوق اولور . قورى اولور .

(جنوره) يه (جنوه) ديدىگمه كلنجيه ، بونده بر جهتجه حقكئى وار . بىز اوتەدن برى كئات اجنبيهى ايتاليانلردن آلور . ايتاليا شيوه سبيله (قونطراتو) ، (سيغورطه) و سار ديبوردق فقط اخيراً بۇ بولده ايتاليانجهك و ساطئته افتقار ائتمەدن طوغرىدن طوغرى به ماخوذاتەده باشلادق كه بۇ طوغرى آليش و يرشه ذات والا كرده طرفدار اولسه كئر كرك ..

مثلاً عثمانى تاريخى مدخلنده كى حاشيه كرده لاتينجه ككهلى فرانسزجه و ساطئيله اقتباسئى مجروح بولسور . طوغرىدن طوغرى به اخذ ايلورسكئر .. بۇ قاعده ذاتاً تعم ايديبور . اسويچرەك (جنوره) سنى تلفظده ايتاليانجه به اقتفا ايديبورز اما (زوربخ) . (لوسرن) و سار سنده بويله يامايورز . چونكه آرەده (جنوره) ي ايتاليادهكى (زن) آيىرمق مجبورئى وار .. بۇ صوكل شهرى فرانسزلر كى تلفظ ايدرز . ايش اولور بيتر ديدمىدى ، حتئ آنك ايچونده اسويچرەدهكى شهرى مقاله لرمده (جنوه) ديه تليقب ايلدمىدى اما شمىدى بىزجه بحق شايع بولان (جنوز) صفئى بى بۇ سقط تجدددن واز كچر بور . حقى قبول ائمك ، تسليم ائمك قدر خوشه كيدر نه واردر . بوندن صكره قلمدن بۇ خطائى چيقارماغه غيرت ايدر مكه ، بوده بالخاصه لطف و اخطار و تصحيح كئرله در . لكن بۇ ديارى كورمش (ژەنو) شهرينه (جنوه) ديمكه آليشمش بر چوق تكراره شؤ مرامكئى بكا اولدئى كى سهولته آكلانامازسكئر ..

(ژەنو) اولسون ، (جنوره) اولسون . (جنوه) اولسون ، نه اولورسه اولسون ، نمونه ادبياتدهكى مرجان بالئى بئى خاطرئمه گليور : كيم ايندى دكرئ ديتە . كيم قويدى بونك آدئى ! .. حاصلئى نظيف ، لطيف . دلارا بر بلده دركه اوروياجه ائلك گوزئمك آغريسيدر . بوندن اقن سنه اول بر شاگرد مكئبكرئز ايكن ينه بويله جه اق زمين كرينه دوشدمىدى .. اق زمان فكر مده متصل تموجات

شاعرانه واردی ، صباح ، اقشام (مون بلان) کوپریسنک بر قنادینه طیانیر ،
 قریق ، دوکوک ، لکن صاف ، صمیمی شعر سویلردم . سوزلرم اکثریا مایوسانه
 اولوردی ، سز شاعر لکمه اینانما یورسکیز ، آثار شعریمه هیچ کورمدیگنزدن
 بحث ایله : « بزم شیخک روایاتی اولور منقول کندن » دیورسکیز .. حقکیز
 وار . فقط شؤ دوره اولین شبایده بؤ صیره لرده سویلدیگم موزون سوزلری
 کوریرسه کیز ، او وادی نقطه نظرندن بگنیرسکیز :

« ای کول ، نه وقتهدک بؤ خزنسای موج موج

تاکی بؤ جوشش اسف افزای فوج فوج

تاکی فغان ایله دوشه جکسک سوا حله

تاکی بؤ حسرت ایجره دوزر سنده طالعفر »

دیه باشلایان اوزون بر منظومه می ، حتی افاده جه طفلانه بولورسکیز اما ینسه آز ،
 چوق تقدیر ایدرسکیز ..

« یادگده می بیلسه یدم آه ،

کوله گزردک کاه کاه ،

شؤ گل که سطح آبد ،

(دیردم سکا) بکزر اینان »

سوزیده او سنو حاندندر .. حقیقه پک چوق کول صفاسنه چیقاردق ، کورهک
 چکمک ، یوزمک صباوتماک بگا یکانه هدیه لریدرکه بؤ اشلرده چوق ایشمه یاراردی ..
 بعضاً بویله بر عالم آبی شهرک ملک لقاریلله سیر ایدردک .. او زمان خاطریمه شعر
 فلان گلزدی ، خنده دن ، شوقدن ، شطارتدن ماعدا دوشونجه م اولمازدی . فقط
 بعضاًده بؤ تنزهه یالکیز باشمه دوشردم ، ایشته او وقت شاعرانه ، شویرانه ،
 هر حالده حزین حزین سویلیردم ، وار یوق آلامی کوز اوکته گتیردم ، مهتابی
 حزن ایله تماشا ایدر :

ملال ایچنده نمایان جمال بر نورک

اسیر هجریمسک بر نگار مغرورک :

نەدر او طور حزینىڭ ، او وضع مەجھورۇڭ ؟

بىتردى عمرى دىرد فراقى بر' حورۇڭ

نە سويلسەم كە خراب ، نە ايلسەم كە خراب

دېردم . بۇ سفركى (جنوره) سياحتىدە يىنە بويىلە ياپىق . آز ، جوق شاعىرانە
سويلنىڭ ايسىتىم . ھيات ، فېكرمدە آرتق او تمايلاتدن نشانە يوق . نە گول ،
نە او لطيف مناظر . او دومانلى طاغىر ، بىتون بۇ بدايع بىڭا ھىچ بر شىعر الھام
ايمىدى ، يالڭىز بر كرتە بر طاغ يولندن كچىركىن بورام بورام اوتلىرى كورنچە :

« مانىد گياھى كە سر ازراہ بر آيد

زير قدم محنت ايام شكفتيم »

دېدم ، خوشمە كىتىدى ، بر كرتەدە گول كىنارنىدن (مون بلان) ى او يىقىز ،
توكىز دومانلر ايچىندە تاماشا ايدىركىن ، يانمىدە حسن بلىنىد محترىلە بىى مجلوب ايدىن
بر شىمال آفتى واردى ، آڭا باقىردىن :

سڭا بىگىزەور شۇ طاغىڭ باشى

نە زمان باقىلسە دومانلىدر

دېدم . ايشىتە شىعر وشاعىرىتىدن دل آوارەمدە قالا قالا بۇ موجدلر قالدى ..
اولطيف (جنوره) شىرى بىلە فېكر اضطرار بزدەمدەكى خشيت وثقاتى كېدرەمدى .

✱

بۇ مقاله نىڭ املالرى شىمدى نظر فضائىلرور بىگىزى ، عادتا تىخدىش ايلر . آنچىق
بۇ املال بىخىنى سعيىد بىك افدىنىڭ (غلطات ترجمه) لىنىيە يازدىغىم مقاله لردە بسط
ايتىم ، بۇ مېجىدە تىكرارە لزوم كورمىورم .. ھر شىيدە تفريط وافراط اولدىغى
گېي املاجدە محىرلر بىز بۇ شائىبە دوشىورلر . ذات عاليگىز وھم مىسلىكلر بىگىز
(استيان ، گلان) ، (كورما مامك ، آلدەم) ، (بشقە ، صگىرە) يازىيور ، تفريط
بيورىيور سىگىز ، لسانغزە قواعد ويرە يىلىك اميدىنى تاراج ايليور سىگىز .. بعضىلرى دە
(اووا و آماق ، گلەك ، صونرا ، باشقا) يازارق افراطە دوشىورلر . سادە بر زمىرە .
قايىلە وار كە قاعدە دائرە سىندە ترقى ايسىيور ، بر قاعدە يە استناداً املامزجە تېدىلانە

جسارت ایلور . نه گری قالور ، نه لزومندن فضله ایلری آتیلور . بنده کز
المدن گلدیگی مرتبه بؤ مسلك مستحسنه سالک اولمق ایستورم . بؤ حسن نیتمه
مروه املاجه بعض تبدلاتمی خوش گوریکز .. ترقی و ورلگش خصائص مرغوبه
سندن بری ده مساعدده کارلق ، مسامحه شناسلقدر که اوده افندیمز گبی فضلی ادا بانک
اوتندن بری باشلیجه مزیتلریدر ..

فسبحان الله ، نفلر تأمل حکیمانه شایسته بولمازمیسکیز که طبایع بشرده کی شؤ
اضداد ، شؤ معادات ندر . بالفرض بؤ املا بحثده نور حقیقی بر اولدینی حالده
آرامزه دوشونجه ، هر بریمزک شهاب ادر اکزدن کچنجه نه مرتبه اختلافه اوغرایور .
هیچ شبهه یوق ، بؤ ترکجه کله لرک عقل کلجه اک مستحسن ، اک طوغری صورت
املالری بردر ، یکانه در ، قابل دگل ، شؤ وحدتی ، شؤ حق کوره میورزده ، بویله
رنک رنک تفرقلره دوشویورز ، عین کلینی هر بریمز بر درلو یازیور ، بلکه
هیچ بریمز طوغری یازاما یورز ..

بر زمان (اورفه) جوارنده کشت و گذار ایدرکن بر کرد خواجهیه تصادف
ایتدمدی ده ، بکا ناصر الدین شاهک بر غزلندن شؤ اوج بیقی او قودیدی که ، بحمزه
اعلا توافق ایلر :

« از مشبکهای رنکا رنک یک بر تو فتاد

کفر و دین ، دیر و حرم شد ، سجه شد ، زناز شد

ساقی روز ازل تاجرعه بر خاک ریخت

ناک شد ، انگور شد ، می شد ، نصیب یار شد

ناصر از نا گفتنیها لب بدنجان می گزید

توبه کرد استغفر الله ، مست بد ، هشیار شد »

نه بلیغ ، نه بلند سوز دگلمی ؟ ناجی افندی مرحوم اولسهیدی :

هر مصرعی موجه لجه الله

هر بیت متینی حجه الله ! دیر ایدی .

اوت ، يك پرتو ، برنور ، نور حقيقي ، ضيای ازلی ، سليمانیه کبی بعض جوامع
شریفه کوردیگمز رنگارنگ مشبکه لردن کچور ، کفر و دین اولیور ، دیر و حرم
اولیور ، سبجه ، زئار اولیور . بؤیتده معنی بیوک بر فلسفه ، لفظاً دلارا بر ادا
وار . تشبیه نهرنگین ، تکریر لر نه خوش ، نه متین دوشمش ...!

اوت ، ساقی روز ازل آنجق بر جرعه طوپراغه دوکیوریور . کوتوک اولیور ،
اوزوم اولیور ، می اولیور ، نصیب یار اولیور .. هله شؤ میدان صکره (نصیب یار)
قیدی نه درجه شاعرانه در ، شعر بویله اولجه هانگی طرزده یازیلیرسه یازلسون ،
مقبولدر . صوگ بیت ایسه ، اق قدر دلفریب بر رجوعدر که عادتاً بر لوحه تشکیل ایلر .
سزگده ، قارئلریگزلگده دمندهبری باشکزی آغریتم ، فقط شؤ اوچ بیتک
هیکزه ویره جگی لذت فکریه ، اویله اومارم که ، بتون بؤ نصدیعاتمی عفو ایتدیریر .

علی کمال

ملاحظه

صاحب مکتوبک باهوس تعبیری حقنده کی ملاحظاتی افادتمزی تصدیق ایدیور .
(بخش) و (آلود) کله لینه دار اولان ملاحظتمزی ایسه گله جک جز وده ایراد ایدرز .
لاطایع ابوالضیا

